B 20. i 41 and last

A

SPECIMEN

OF SOME OF THE

PRINTING TYPES

K

BELONGING TO

W. HAY, PRINTER, at his Printing-office,
adjoining to the BRITISH ARTISTS Exhibition-hall,
near *Exeter Exchange*, in the STRAND:

FOUNDED BY THE MOST CELEBRATED

BRITISH LETTER-FOUNDERS.

LONDON:

Printed by W. HAY, *at his said Printing-office,*
where PRINTING is carefully expedited with Accuracy,
Elegance, and Taſte.

BRITISH MUSEUM

Eight Lines Pica Capitals. By Mr. Cotterel.

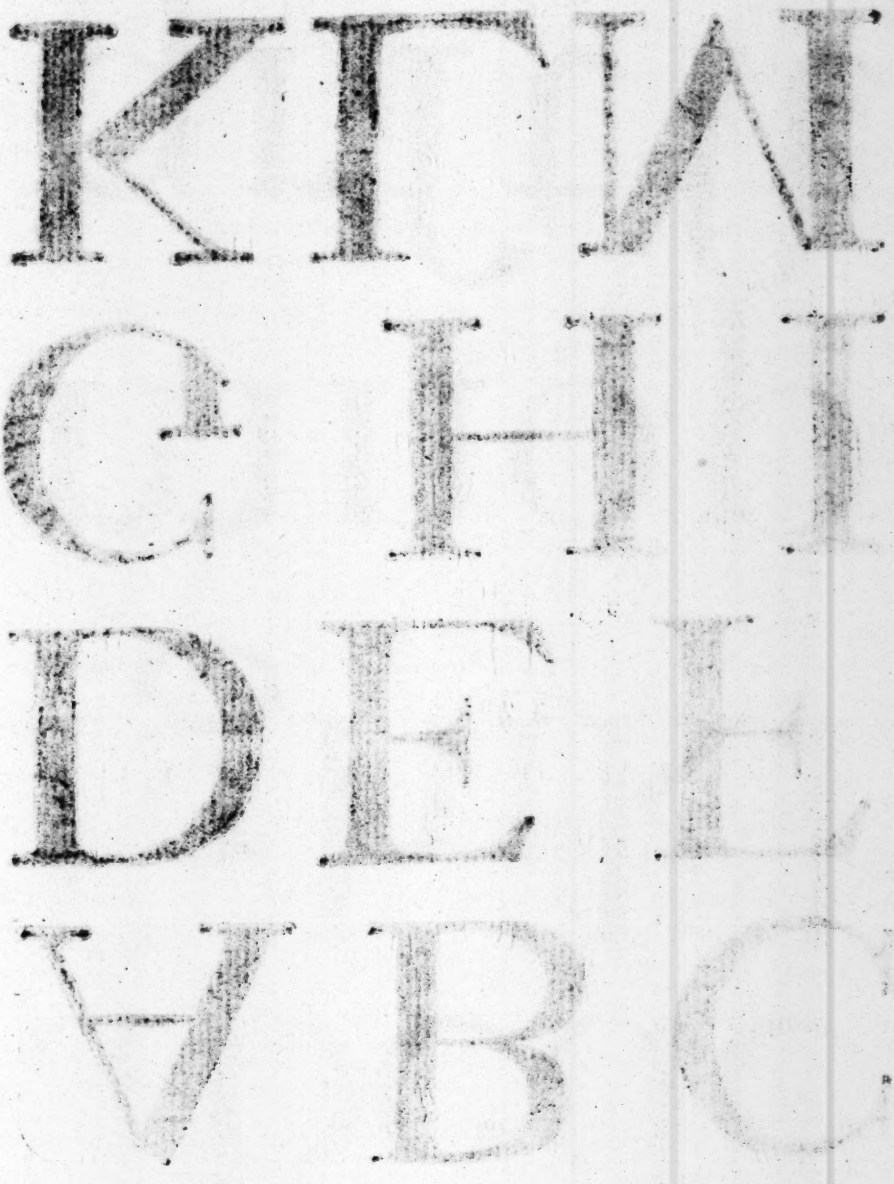

Eight Lines Pica Lower Caſe. By Mr. Cotterel.

abcde
fghikl
mnop
qrſtſt

ABCDEFGHI
KLMNOPQR
STUVWXYZ

ABCDEFGHIJK
LMNOPQRST
UVWXYZÆ.

ABCDEFGHIKLM
NOPQRSTUVWXY

Two Lines Double Pica. By Dr. Wilſon and Sons.

ABCDEFGHI
JKLMNOPQR
STUVWXYZ.

Two Lines Great Primer. By the ſame.

ABCDEFGHIJK
LMNOPQRST
UVWXYZÆ-,.

Two Lines Engliſh. By the ſame.

ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXY

ABCDEFGHI
JKLMNOPQR
STUVWXYZ

ABCDEFGHIJK
LMNOPQRST
UVWXYZÆ

ABCDEFGHIJKLM
NOPQRSTUVWXY

Two Lines Pica. By Dr. Wilſon and Sons.

ABCDEFGHIJKLMNO
PQRSTUVWXYZ;:.

Two Lines Small Pica. By the ſame.

ABCDEFGHIKLMNOP
QRSTUVWXYZ

Two Lines Long Primer. By the ſame.

ABCDEFGHIJKLMNOPQR
STUVWXYZÆ

Double Great Primer Roman. By Mr. Cotterell.

Quouſque tandem abutere, CATILINA, patientia noſtra? quamdiu nos etiam furor iſte tuus eludet? quem ad finem ſeſe effrenata jactabit audacia? nihilne te nocturnum preſidium palatii, nihil urbis vigiliæ, nihil timor populi.

Double Great Primer Italick. By the ſame.

Quouſque tandem abutere, Catilina, patientia noſtra? quamdiu nos etiam furor iſte tuus eludet? quem ad finem ſeſe ef-

Double Engliſh Roman. By Mr. Cotterell.

Quouſque tandem abutere, CATILINA, patientia noſtra? quamdiu nos etiam furor iſte tuus eludet? quem ad finem ſeſe effrenata jactabit audacia? nihilne te nocturnum præſidium palatii, nihil urbis vigiliæ, nihil timor populi, nihil conſenſus bonorum omnium, nihil hic munitiſſimus habendi ſe-

Double Engliſh Italick. By the ſame.

Quouſque tandem abutere, Catilina, patientia noſtra? quamdiu nos etiam furor iſte tuus eludet? quem ad finem ſeſe effrenata jactabit audacia? nihilne te nocturnum præſidium palatii, nihil urbis vigiliæ, nihil timor populi, nihil conſenſus bonorum omnium,

Double Pica Script. By Mr. Cotterell.

Incidunt saepe multae causae, quae conturbent animos utilitatis specie; non, cum hoc deliberetur, reliquendane sit honestas propter utilitatis magnitudinem: (nam id quidem improbum est) sed illud, possitne id, quod utili videatur, fieri non turpiter. Cum Collatino collegae Brutus imperium abrogabat, poterat videri facere id injuste: fuerat enim in regibus expellendis socius Bruti, consiliorum etiam adjutor. Cum autem consilium hoc principes cepissent, cognationem Superbi, nomenque Tarquiniorum, et memoriam regni esse tollendam: quod erat utili, patriae consuleri; id erat ita honestum, ut etiam ipse Collatino placere deberet. Itaque utilitas valuit propter honestatem: sine qua ne utilitas quidem esse potuisset. At in eo rege, qui urbem condidit, non ita. Species enim utilitatis animum pepulit ejus: cui cum visum esset utilius, solum, quam cum altero regnare, fratrem interemit. Omisit hic et pietatem, et humanitatem, ut id, quod utile videbatur, neque erat, assequi posset: et tamen muri causam opposuit, speciem honestatis neque probabilem, neque satis idoneam. Peccavit igitur, pace vel Quirini, vel Romuli, dixerim. Nec tamen nostrae nobis utilitates ommittendae sunt, aliisque tradendae, cum his ipsi egeamus: sed suae cuique utilitati, quod

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R

Double Small Pica Roman. By Dr. Wilſon.

ſerviendum eſt. Scite Chryſippus, ut multa, Qui ſtadium, inquit, currit, eniti et contendere debet, quam maxime poſſit, ut vincat: ſupplantare eum, quicum certet, aut manu depellere, nullo modo debet: ſic in vita ſibi quemque petere, quod perteneat ad uſum non iniquum eſt; alteri deripere, jus non eſt. Maxime autem perturbantur officia in amicitiis: quibus et non tribuere, quod recte poſſis, et tribuere, quod non ſit æquum, contra officium eſt. Sed hujus generis totius, breve et non difficile præceptum eſt. Quæ enim videntur utilia, honores, divitia, voluptates, cetera generis

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWX

Double Small Pica Italick. By the ſame.

ejuſdem, hæc amicitiæ nunquam anteponenda ſunt. At neque contra rempublicam, neque contra jusjurandum ac fidem, amici cauſa, vir bonus faciet; ne ſi judex quidem erit de ipſo amico. Ponit enim perſonam amici, cum induit judicis. Tantum dabet amicitiæ, ut veram amici cauſam eſſe malit; et ut orandæ liti tem-

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVW

Great Primer Roman. By Dr. Wilſon and Sons.

pus, quoad per leges liceat, accommodet. Cum vero jurato ſententia dicenda ſit: meminerit, deum ſe adhibere teſtem, id eſt, (ut ego arbitror) mentem ſuam qua nihil homini dedit deus ipſe divinius. Itaque præclarum a majoribus accepimus morem rogandi judicis, ſi eum teneremus, *Quæ ſalva fide facere poſſit.* Hæc rogatio ad ea pertinet, quæ paulo ante dixi, honeſte amico a judice poſſe concedi. Nam, ſi omnia facienda ſint, quæ amici velint: non amicitia tales, ſed conjurationes putandæ ſunt. Loquor autem de communibus amicitiis: nam in ſapientibus viris perfectiſque, nihil poteſt eſſe tale. Damonem et Phintiam, Pythagoreos, ferunt hoc animo inter ſe fuiſſe, ut, cum eorum alteri Dionyſius tyrannus diem necis deſtinaviſſet: et is, qui morti addictus eſſet, paucos ſibi dies commendatorum ſuorum cauſa poſtulaviſſet: vas factus eſt alter ejus ſiſtendi; ut,
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆ.

Great Primer Italick. By the ſame.

ſi ille non revertiſſet, moriendum eſſet ipſi. Qui cum ad diem ſe recepiſſet, admiratus eorum fidem tyrannus, petivit, ut ſe ad amicitiam tertium adſcriberent. Cum igitur id, quod utile videtur in amicitia, cum eo, quod honeſtum eſt, comparatur: jaceat utilitatis ſpecies, valeat, honeſtas. Cum autem in amicitia, quæ honeſta non ſunt, poſtulabuntur, religio et fides anteponatur amicitiæ: ſic habebitur is, quem exquirimus, delectus officii.
ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZ

Sed utilitatis ſpecie in republica ſæpiſſime peccatur, ut in Corinthi diſturbatione noſtri. Durius etiam Athenienſes, qui ſciverunt ut Æginetis, qui claſſe valebant, pollices præciderentur. Hoc viſum eſt utile: nimis enim imminebat, propter propinquitatem, Ægena Piræeo. Sed nihil, quod crudele, utile. Eſt enim hominum naturæ, quam ſequi debemus, maxime inimica crudelitas. Male etiam, qui peregrinos urbibus uti prohibent, eoſque exterminant, ut Pennus apud patres noſtros, Papius nuper. Nam eſſe pro cive, qui civis non ſit, rectum eſt non licere: quam tulerunt legem ſapientiſſimi conſules, Craſſus & Scævola: uſu vero urbis prohibere peregrinos, ſane inhumanum eſt. Illa præclara, in quibus publicæ utilitatis ſpecies præ honeſtate contemnitur. Plena exemplorum eſt noſtra reſpublica, cum ſæpe, tum maxime bello Punico ſecundo: quæ, Cannenſi calamitate accepta, majores animos habuit, quam unquam rebus ſecundis. Nulla timoris ſignificatio, nulla mentio pacis. Tanta vis eſt honeſti, ut ſpeciem utilitatis obſcuret. Athenienſes cum Perſarum impetum nullo modo poſſent ſuſtinere, ſtatuerentque, ut urbe relicta, conjugibus & liberis Trœzene depoſitis, naves conſcenderent, libertatemque Græciæ claſſe defenderent: Cyrſilum quendam, ſuadentem, ut in urbe manerent, Xerxemque reciperent, lapidibus obruerunt.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆABCDEFGHIKL

Engliſh Italick. By the ſame.

Atque ille utilitatem ſequi videbantur: ſed ea nulla erat repugnante honeſtate. Themiſtocles poſt victoriam ejus belli, quod cum Perſis fuit, dixit in concione, ſe habere concilium reipublicæ ſalutare, ſed id ſciri non opus eſſe. Poſtulavit, ut aliquem populus daret, quicum communicaret. Datus eſt Ariſtides. Huic ille, claſſem Lacedæmoniorum, quæ ſubducta eſſet ad Gytheum, clam incendi poſſe: quo facto frangi Lacedæmoniorum opus neceſſe eſſet. Quod Ariſtides cum audiſſet, in concionem magna exſpectatione venit: dixitque, perutile eſſe concilium, quod Themiſtocles afferret: ſed minime honeſtum. Itaque Athenienſes, quod honeſtum non eſſet, id ne utile quidem putaverunt: totamque eam rem, quam ne audierant quidem, auctore Ariſtide repudiaverunt. Melius hi, quam nos, qui piratas, immunes; ſocios, vectigales habemus.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆABCDEFG

Pica Roman. By Mr. Jackſon.

Maneat ergo, quod turpe ſit, id nunquam eſſe utile: ne tum quidem, cum id, quod eſſe utile putes, adipiſcare. Hoc enim ipſum utile putare, quod turpe ſit, calamitoſum eſt. Sed incidunt (ut ſupra dixi) ſæpe cauſæ, cum repugnare utilitas honeſtati videatur, ut animadvertendum ſit, repugnetne plane, an poſſit cum honeſtate conjungi. Ejus generis hæ ſunt quæſtiones: Si (exempli gratia) vir bonus Alexandria Rhodum magnum frumenti numerum advexerit in Rhodiorum inopia & fame, ſummaque annonæ caritate: ſi idem ſciat, complures mercatores Alexandria ſolviſſe, naveſque in curſu, frumento onuſtas, petentes Rhodum, viderit: dicturnuſne ſit id Rhodiis, an ſilentio ſuum quam plurimo venditurus? Sapientem & bonum virum fingimus: de ejus deliberatione & conſultatione quirimus: qui celaturus Rhodios non ſit, ſi id turpe judicet: ſed dubitet an turpe non ſit. In hujuſmodi cauſis aliud Diogeni Babylonio videri ſolet, magno & gravi Stoico: aliud Antipatro, diſcipulo ejus, homini acutiſſimo. Antipatro, omnia patefacienda, ut ne quid omnino, quod venditor norit, emptor ignoret: Diogeni, venditorem, quatenus jure civili conſtitutum ſit, dicere vitia oportere: cetera ſine inſidiis agere: & quoniam vendat, velle quam optime vendere. Advexi, expoſui, vendo meum non pluris, quam ceteri: fortaſſe etiam minoris, cum major eſt copia. Cui ſit injuria? Exoritur Antipatri ratio ex altera parte: Quid ais? tu cum hominibus conſulere debeas, & ſervire humanæ ſocietati, eaque lege natus ſis, & ea habeas principia naturæ, quibus parere, & quæ ſequi debeas, ut utilitas tua, communis utilitas ſit: viciſſimque communis utilitas, tua ſit: celabis homines, quid iis adſit commoditatis & copiæ? Reſpondebit Diogenes

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆABCDEFGHIJKLM

Pica Italick. By the ſame.

fortaſſe ſic, Aliud eſt celare, aliud tacere: neque ego nunc te celo, ſi tibi non dico, quæ natura deorum ſit, quis ſit finis bonorum: quæ tibi plus prodeſſent cognita, quam tritici utilitas: ſed non quid, quid tibi audire utile eſt, id mihi dicere neceſſe eſt. Immo vero (inquiet ille) neceſſe eſt, ſi quidem meminiſti, eſſe inter homines natura conjunctam ſocietatem. Memini, inquiet ille, ſed num iſta ſocietas talis eſt, ut nihil ſuum cujuſque ſit? quod ſi ita eſt, ne vendendum quidem quidquam eſt, ſed donandum.

Vides in hac tota diſceptatione non illud dici, quamvis hoc turpe ſit, tamen, quoniam expedit, faciam: ſed ita expedire, ut turpe non ſit. Ex altera autem parte; ea re, quia turpe ſit, non eſſe faciendum. Vendat ædes vir bonus propter aliqua vitia, quæ ipſe norit, ceteri ignorent: peſtilentes ſint, & habeantur ſalubres: ignoretur, in omnibus cubiculis apparere ſerpentes: male materiatæ, ruinoſæ: ſed hoc præter dominum, nemo ſciat. Quæro, ſi hoc emptoribus venditor non dixerit, ædeſque vendiderit pluris multo, quam ſe venditurum putarit, num

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆABCDEFGHIJ

Small Pica Roman. By Dr. Wilson and Sons.

RESTAT quarta pars, quæ decore, moderatione, modestia, continentia, temperantia continetur. Potest igitur quidquam esse utile, quod sit huic talium virtutum choro contrarium? Atqui ab Aristippo Cyrenaici, atque Annicerii philosophi nominati, omne bonum in voluptate posuerunt: virtutemque censuerunt ob eam rem esse laudandam, quod efficiens esset voluptatis. Quibus obsoletis floret Epicurus, ejusdem fere adjutor auctorque sententiæ. Cum his viris equisque, ut dicitur, si honestatem tueri ac retinere sententia est, decertandum est. Nam si non modo utilitas, sed vita omnis beata, corporis firma constitutione, ejusque constitutionis spe explorata, ut a Metrodoro scriptum est, continetur: certe hæc utilitas, & quidem summa (sic enim censent) cum honestate pugnabit. Nam ubi primum prudentiæ locus dabitur? an, ut conquirat undique suavitates? Quam miser virtutis famulatus, servientis voluptati! quod autem munus prudentiæ? an legere intelligenter voluptates? fac nihil isto esse jucundius: quid cogitari potest turpius? Jam, qui dolorem summum malum dicat, apud eam quem habet locum fortitudo, quæ est dolorum laborumque contemptio? quamvis enim multis in locis dicat Epicurus (sicut hic dicit) satis fortiter de dolore: tamen non id spectandum est, quid dicat, sed quid consentaneum sit ei dicere, qui bona, voluptate terminaverit; mala, dolore. Ut, si illum audiam de continentia & temperantia; dicit ille quidem multa multis locis: sed aqua hæret, ut aiunt. Nam qui potest temperantiam laudare is, qui ponat summum bonum in voluptate? est enim temperantia libidinum inimica: libidines autem, consectatrices voluptatis. Atque in his tamen tribus generibus, quoquo modo possunt, non incallide tergiversantur. Prudentiam introducunt, scientiam suppeditantem voluptates, depellentem dolores. Fortitudinem quoque aliquo modo expediunt, cum tradunt rationem negligendæ mortis, perpetiendique doloris. Etiam temperantiam indicunt, non facillime illi quidem, sed tamen quoquo modo possunt: dicunt enim, voluptatis magnitudinem doloris detractione finiri. Justitia vacillat, vel jacet potius, omnesque eæ vir-

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆABCDEFGHIJKLMNOPQRS

Small Pica Italick. By the same.

tutes, quæ in communitate cernuntur, & id societate generis humani. Neque enim bonitas, nec liberalitas, nec comitas esse potest, non plus quam amicita, si hæc non per se expetantur, sed ad voluptotem utilitatemve referantur.

Conferamus igitur in pauca. Nam ut utilitatem nullam esse docuimus, quæ honestati esset contraria: sic omnem voluptatem dicimus honestati esse contrariam. Quo magis reprehendendos Calliphonem, & Dinomachum judico, qui se dirempturos controversiam putaverunt, si cum honestate voluptatem, tanquam cum homine pecudem, copulavissent. Non recepit istam conjunctionem honestas, aspernatur, repellit. Nec vero finis bonorum & malorum, qui simplex esse debet, ex dissimilibus rebus misceri & temperari potest. Sed de hoc (magna enim res est) alio loco pluribus: nunc ad propositum. Quemadmodum igitur, si quando ea quæ videretur utilitas, honestati repugnat, dijudicanda res sit, satis est supra disputatum. Sin autem speciem utilitatis etiam voluptas habere dicetur, nulla potest esse ei cum honestate conjunctio. Nam, ut tribuamus aliquid voluptati, con-

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆABCDEFGHIJK

Small Pica Italics. By the time.

By the time you have read this sentence, the first word will be forgotten. Many men *by the time* they are fifty years old, have lost all their teeth. Can you tell me *by the time* you have finished this book, what you will have learned? Will you be able to say *by the time* you have finished it, that you have learned anything? Will you be able to say *by the time* you have finished it, that you have learned anything worth remembering

Small Pica Roman. By Dr. Wilſon and Sons.

RESTAT quarta pars, quæ decore, moderatione, modeſtia, continentia, temperantia continetur. Poteſt igitur quidquam eſſe utile, quod ſit huic talium virtutum choro contrarium? Atqui ab Ariſtippo Cyrenaici, atque Annicerii philoſophi nominati, omne bonum in voluptate poſuerunt: virtutemque cenſuerunt ob eam rem eſſe laudandam, quod efficiens eſſet voluptatis. Quibus obſoletis floret Epicurus, ejuſdem fere adjutor auctorque ſententiæ. Cum his viris equiſque, ut dicitur, ſi honeſtatem tueri ac retinere ſententia eſt, decertandum eſt. Nam ſi non modo utilitas, ſed vita omnis beata, corporis firma conſtitutione, ejuſque conſtitutionis ſpe explorata, ut a Metrodoro ſcriptum eſt, continetur: certe hæc utilitas, & quidem ſumma (ſic enim cenſent) cum honeſtate pugnabit. Nam ubi primum prudentiæ locus dabitur? an, ut conquirat undique ſuavitates? Quam miſer virtutis famulatus, ſervientis voluptati! quod autem munus prudentiæ? an legere intelligenter voluptates? fac nihil iſto eſſe jucundius: quid cogitari poteſt turpius? Jam, qui dolorem ſummum malum dicat, apud eam quem habet locum fortitudo, quæ eſt dolorum laborumque contemptio? quamvis enim multis in locis dicat Epicurus (ſicut hic dicit) ſatis fortiter de dolore: tamen non id ſpectandum eſt, quid dicat, ſed quid conſentaneum ſit ei dicere, qui bona, voluptate terminaverit; mala, dolore. Ut, ſi illum audiam de continentia & temperantia; dicit ille quidem multa multis locis: ſed aqua hæret, ut aiunt. Nam qui poteſt temperantiam laudare is, qui ponat ſummum bonum in voluptate? eſt enim temperantia libidinum inimica: libidines autem, conſectatrices voluptatis. Atque in his tamen tribus generibus, quoquo modo poſſunt, non incallide tergiverſantur. Prudentiam introducunt, ſcientiam ſuppeditantem voluptates, depellentem dolores. Fortitudinem quoque aliquo modo expediunt, cum tradunt rationem negligendæ mortis, perpetiendique doloris. Etiam temperantiam indicunt, non facillime illi quidem, ſed tamen quoquo modo poſſunt: dicunt enim, voluptatis magnitudinem doloris detractione finiri. Juſtitia vacillat, vel jacet potius, omneſque eæ virtutes, quæ in communitate cernuntur, & in ſocietate generis humani. Neque enim bonitas, nec liberalitas, nec comitas eſſe poteſt, non plus quam amicitia, ſi hæc non per ſe expetantur, ſed ad voluptatem utilitatemve referantur.

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆABCDEFGHIJKLMNOPQRS

Small Pica Italick. By the ſame.

Conferamus igitur in pauca. Nam ut utilitatem nullam eſſe docuimus, quæ honeſtati eſſet contraria: ſic omnem voluptatem dicimus honeſtati eſſe contrariam. Quo magis reprehendendos Calliphonem, & Dinomachum judico, qui ſe dirempturos controverſiam putaverunt, ſi cum honeſtate voluptatem, tanquam cum homine pecudem, copulaviſſent. Non recepit iſtam conjunctionem honeſtas, aſpernatur, repellit. Nec vero finis bonorum & malorum, qui ſimplex eſſe debet, ex diſſimilibus rebus miſceri & temperari poteſt. Sed de hoc (magna enim res eſt) alio loco pluribus: nunc ad propoſitum. Quemadmodum igitur, ſi quando ea quæ videretur utilitas, honeſtati repugnat, dijudicanda res ſit, ſatis eſt ſupra diſputatum. Sin autem ſpeciem utilitatis etiam voluptas habere dicetur, nulla poteſt eſſe ei cum honeſtate conjunctio. Nam, ut tribuamus aliquid voluptati, condimenti fortaſſe nonnihil, utilitatis certe nihil habebit.

Habes a patre munus, Marce fili, mea quidem ſententia magnum: ſed perinde erit, ut acceperis. Quanquam tibi hi tres libri, inter Cratippi commentatorios, tanquam hoſpites, erunt recipiendi. Sed, ut, ſi ipſe veniſſem Athenas (quod quidem eſſet factum,

ABCDEFGHIJKLMNOPQRSTUVWXYZÆABCDEFGHIJK

id injuste, an improbe fecerit? Ille vero, inquit Antipater. Quid enim est aliud erranti viam non monstrare, (quod Athenis exsecrationibus publicis sancitum est) si hoc non est, emptorem pati ruere, & per errorem in maximam fraudem incurrere? plus etiam est, quam viam non monstrare: nam est scientem in errorem alterum inducere. Diogenes contra: Num te emere coëgit, qui ne hortatus quidem est? Ille, quod non placebat, proscripsit: tu, quod placebat, emisti. Quod si qui proscribunt, *Villam bonam, beneque ædificatam*, non existimantur fefellisse, etiam si illa nec bona est, nec ædificata ratione; multo minus, qui domum non laudarunt. Ubi enim judicium emptoris est, ibi fraus venditoris quæ potest esse? Sin autem dictum non omne præstandum est: quod dictum non est, id præstandum putas? Quid vero est stultius, quam venditorem, ejus rei, quam vendat, vitia narrare? quid autem tam absurdum, quam si domini jussu ita præco prædicet, *Domum pestilentem vendo.* Sic ergo in quibusdam causis dubiis ex altera parte defenditur honestas, ex altera ita de utilitate dicitur, ut id, quod utile videatur, non modo facere honestum sit: sed etiam, non facere, turpe. Hæc est illa, quæ videtur utilium fieri cum honestis sæpe dissensio. Quæ dijudicanda sunt: non enim, ut quæreremus, expositum est, sed ut explicaremus. Non igitur videtur nec frumentarius ille Rhodios, nec hic ædum venditor celare emptores debuisse. Neque enim id est celare, quidquid reticeas: sed cum, quod tu scias, id ignorore emolumenti tui causa velis eos, quorum interest id scire. Hoc autem celandi genus quale sit, & cujus hominis, quis non videt? certe non aperti, non simplicis, non ingenui, non justi, non viri boni: versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri. Hæc tot, & alia plura, nonne inutile est vitiorum subire nomina?

XIV. Quod si vituperandi sunt, qui reticuerunt: quid de iis existimandum est, qui orationis vanitatem adhibuerunt? C. Canius, eques Romanus, nec infacetus, & satis literatus, cum se Syracusas otiandi (ut ipse dicere solebat) non negotiandi causa contulisset, dictitabat, se hortulos aliquos velle emere, quo invitare amicos, & ubi se oblectare sine interpellatoribus posset. Quod cum pererebuisset, Pythius ei quidam, qui argentariam faceret Syracusis, venales quidem se hortos non habere, sed licere uti Canio, si vellet, ut suis: & simul ad cænam hominem in hortos invitavit in posterum diem. Cum ille promisisset, tum Pythius, qui esset, ut argentarius, apud omnes ordines gratiosus, piscatores ad se convocavit, & ab his petivit, ut ante suos hortulos postridie piscarentur: dixitque, quid eos facere vellet. Ad cœnam tempore venit Canius: opipare a Pythio opparatum convivium: cymbarum ante oculos multitudo. Pro se quisque quod ceperat, afferebat: ante pedes Pythii pisces abjiciebantur. Tum Canius, Quæso, inquit, quid est hoc, Pythi? tantumne piscium? tantumne cymbarum? Et ille, Quid mirum, inquit? hoc loco est, Syracusis quidquid est piscium: hæc aquatio: hac villa isti carere non possunt. Incensus Canius cupiditate, contendit a Pythio, ut venderet. Gravate ille primo. Quid multa? impetrat: emit homo cupidus & locuples, tanti, quanti Pythius voluit, & emit instructos: nomina facit: negotium conficit. Invitat Canius postridie familiares suos. Venit ipse mature. Scalmum nullum videt. Quærit ex proximo vicino, num feriæ quædam piscatorum essent, quod eos nullos videret. Nullæ, (quod sciam) inquit ille: sed hic piscare nulli solent; itaque heri mirabar, quid accidisset. Stomachari Canius. Sed quid faceret? nondum enim Aquilius, collega & familiaris meus, protuleret de dolo malo formulas: in quibus ipsis cum ex eo quereretur, quid esset *dolus malus*, respondebat, *Cum esset aliud simulatum, aliud actum.* Hoc quidem sane loculenter, ut

Brevier Italick. By the same.

ab homine perito definiendi. Ergo et Pythius & omnes aliud agentes, aliud simulantes, perfidi, improbi, malitiosi sunt. Nullum igitur factum eorum potest utili esse, cum sit tot vitiis inquinatum.

Quod si Aquiliana definitio vera est: ex omni vita simulatio, dissimulatioque tollenda est. Ita nec ut emat melius, nec ut vendat, quidquam simulabit, aut dissimulabit vir bonus. Atque iste dolus malus etiam legibus erat vindicatus, ut tutela XII *tabulus, & circumscriptio adolescentium lege Lætoria: & sine lege, judiciis, in quibus additur,* Ex fide-bona. *Reliquorum autem judiciorum hæc verba maxime excellunt; in arbitrio rei uxoriæ,* Melius, Equius *in fiducia,* Ut inter bonos bene agier. *Quid ergo? aut in eo, quod* Melius, Equius, *potest ulla pars inesse fraudis? aut, cum dicitur,* inter bonos bene agier, *quidquam agi dolose aut malitiose potest? Dolus autem malus simulatione & dissimulatione, ut ait Aquilius, continetur. Tollendum est igitur ex rebus contrahendis omne mendacium. Non licitatorem venditur, nec qui contra se liceatur, emptor opponet. Uterque, si ad eloquendum venerit, non plus, quam semel, eloquitur. Quintus quidem Scævola, Publii filius, cum postulasset, ut sibi fundus, cujus emptor erat, semel indicaretur, idque venditor ita fecisset, dixit, se plurus æstimare: addidit centum millia. Nemo est, qui hoc viri boni fuisse neget; sapientis, existimant. Ex quo Ennius,* Ne quidquam sapere sapientem, qui sibi ipse prodesse non quiret, *Vere id quidem, si, quid esset prodesse, mihi cum Ennio conveniret. Hecatonem quidem Rhodium, discipulum Panætii, video in iis libris, quos de officiis scripsit Q. Tuburoni, dicere, Sapientis esse, nihil contra mores, leges, instituta facientem habere rationem rei familiaris. Neque enim solum nobis divites esse volumus, sed liberis, propinquis, amicis, maximeque reipublicæ. Singulorum enim facultates & copiæ, divitiæ sunt civitatis. Huic Scævolæ factum (de quo paulo ante dixi) placere nullo modo potest: etenim omnino tantum se negat facturum compendii sui causa, quod non liceat. Huic nec dans magna tribuenda, nec gratia est. Sed sive simulatio & dissimulatio, dolos malus est; perpauce res sunt, in*

5 JA 59